

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo narodu vodniki!

Izbeje vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inosematvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifi. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejmejo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsako uživa vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in tož
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici šte. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošti. Čehovnum sa-
vodu št. 11.568.

Kmetska moč.

Ljubimo se med seboj in skupaj držimo! To bi moralo biti naše geslo. Zakaj nam gre tako slabo? Zakaj se naše težnje ne izpolnijo? Zato ker ne držimo skupaj, mi ki delamo trdo z znojnim čelom, mi ki imamo vsi isti cilj, namreč cilj, da bi živeli ljudem primerno življenje. In mi se med sabo pripravimo, se sovražimo in ne vemo kako bi eden drugemu škodovali. A, kaj delajo naši izkoriščevalci, oni ki gledajo le na to, kako bi nas mogli gospodarsko in duševno podjarmiti. Strnili so se v močno stranko in drže kot veriga skupaj. Oni se nam smejejo, si manejo roke in pravijo. Dajmo jih še bolj razdružiti, naj se le med sabo pripravijo, tedaj ne bodo imeli časa premišljevat, zakaj jim gre tako slabo in kdo je tega kriv. Med sabo se bodo pobijali in tako oslabilili svojo moč, ki bi bila združena najmočnejša sila v državi. Brez nje se ne bi moglo ničesar narediti. A sedaj smo raztepeni na nebroj strank in se pripravimo med sabo, mesto da bi združili gospodarske in politične moči. Kajti mi smo moč in živa sila, nepremagljiva, ako se zavedamo tega in se organiziramo gospodarsko in politično. Nasprotniki se danes opirajo le na naše zaslepljene ljudi, na nezavedne in neorganizirane.

Delavci, kmetje! Pomislite, vi ste kakor ono drevo, ki služi za toporišče sekiri, s katero ga posekajo. Stanovska nezavednost, politična neizobraženost je v glavnem kriva gospodarskemu izkoriščanju in propadanju. Interesi stanov se križajo in kadar se številčno, telesno in moralno šibkejši stan z nasilnimi sredstvi povzpne nad kmetiskim stanom, neupoštevajoč njegove interese, tedaj je ogrožen celo njegov obstoj in ne samo napredek in blagostanje. Kadar se z zakoni, naredbami, pravilniki, pri vzgoji v šoli in pač v vsem javnem življenju omalovažuje in prezira naš najštevilnejši kmetški stan, potem moramo vedeti, da niso odločevali pri njih zastopniki kmetškega stanu, ampak nasprotniki. Ker ti zastopniki s svojimi glasovi ne bi mogli biti izvoljeni, je jasno da so jih izvolili nezavedni in neorganizirani kmetje in delavci. Iz tega sledi kako je potrebna kmetško-delavska organizacija, sloneča na ideji in programu, da je kmetško ljudstvo narod in država in da so interesi skupni in isti. S kmetiskim ljudstvom se je kultura in narodno življenje pričelo, iz njega so izšli drugi stanovi in mu tudi služijo. To misel je treba med kmetiskim ljudstvom spraviti v

gibanje, v pokret. To gibanje se mora nato spraviti v praktično obliko politične stranke, potom katere se v državi morajo oživotvoriti težnje in zahteve ljudstva. To je danes edina pot do uspeha in vse zavisi le od nas samih, da se čimprej izvrši.

Združimo se vsi, držimo se gesla, svoji k svojim in nastopimo skupno in zmaga bo naša. Tako dolgo pa, dokler se bomo sami borili proti sebi, nam bo šlo slabo.

Sedaj si pa malo oglejmo naše stranke: Slovensko ljudsko stranko, ki pravi, da je na krščanski podlagi. Kaj je učil gospod Jezus Kristus, naš Bog? Ali ni rekel: »Ljubimo se med seboj. Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Ljubi tudi svojega sovražnika.« Spočetka so se ljudje ravnali večinoma po naukih božjih, kajti imeli so lep vzgled od svojih duhovnikov. Svoje sovražnike so ravno tako ljubili, kakor prijatelje. A, poglejmo kako je danes. SLS in njeni voditelji trosijo politično sovraštvo, ne le med Slovenci, ampak tudi med Hrvatini in Srbi. Ta stranka je v temeljnem nasprotstvu sama s sabo in nima niti dobre volje kmetškemu ljudstvu pomagati. Ona hoče razdirati, uničevati, razdvajati in zato ne dela v kmetškem duhu in našem interesu.

SDS je le stranka čiste mestne gospode, kapitalistov in bankirjev, katerih program in obstoj je v popolnem podjarmljenju kmetškega ljudstva, tako gospodarsko in politično, telesno in duševno! Sila in denar, korupcija in laž so njihova edina sredstva. Ravno to, proti čemu se je kmetško ljudstvo uprlo pod Matijo Gubcem in se bori še danes. Izdajalstvo zagreši vsak kmet nad lastno grudo in narodom, kdor bi le v najmanjši meri hotel razširjati njihov duh in stranko.

Naše mesto je edino v Slovenski kmetški stranki, v kateri se zbira dobro in pošteno kmetško ljudstvo ter samo ono izobraženstvo, ki nam želi resnično pomagati s svojim znanjem. Ono, ki je izšlo iz kmetške hiše in ji hoče posvetiti duševne sile.

Zato se moramo združiti vsi pod praporom Slov. kmetške stranke. Naše prvo delo mora iti za tem, da dosežemo na vse politično in gospodarsko življenje odločilen vpliv, da tako dosežemo za naše pridelke take cene kakor treba.

Naš »Kmetški list« mora v vsako hišo, organizirajmo se v vsaki vasi. Proč od naših nasprotnikov. Stopite vsi, ki delate in trpite, v naše vr-

ste in pomagajte, da bo kmetško ljudstvo vzelo svojo usodo samo v roke in da bo poleg občine vodilo tudi deželo in imelo popolno kontrolo v državi, katero bo usmerilo k našemu cilju — k veliki kmetški

misli. V naši kmetški moči je, da se naš program čimprej uresniči. Po številu nas je zadosti, treba samo še kmetške zavednosti.

I. Sagadin C., kmet.

Zahrbtnost.

»Politična pesem — grda pesem« — pravi star nemški pregovor. Nikjer na svetu pa ta pesem ne zveni tako grdo kakor pri nas v Sloveniji.

Čeprav je politična pesem grda, vendar ne izključuje dostojnosti. Ker ima vsak človek svoje možgane in svoje oči, skozi katere gleda in opazuje svet in ocenjuje dnevne dogodke, je jasno, da vsi ljudje ne morejo biti enih misli, ampak imajo o vsaki stvari različna mnenja. Imeti o kaki stvari različna mnenja pa še ni noben vzrok, da bi moral človeka, ki drugače misli kot jaz, osebno sovražiti. Zato vidimo povsod po svetu, da se ljudje kljub raznim veram in kljub raznim političnim prepričanjem medseboj spoštujejo in občujejo med seboj tak, kakor občujejo civilizirani ljudje med seboj.

Med Slovenci pa te lepe navade ne poznamo. Pri nas zagreši »klerikalec« smrtni greh najtežje vrste, če »liberalca« le pogleda. Ljudje raznih prepričanj se pri nas morajo sovražiti, ali pa jih zadene prokletstvo najvišjih strankarskih voditeljev!

Nujna posledica tega naziranja je, da se smatra pri nas napram političnemu nasprotniku vse za dovoljeno, od navadne laži do najgrše zahrbtnosti. Kaj osebna čast, kaj morala, kaj dostojnost — samo da se obesi političnemu nasprotniku eno za vrat!

Nov primer te nelepe slovenske »čednosti« nam so dali pretekli dni naši esdeesarji. Ti ljudje so izdali sledečo okrožnico, ki jo razširjajo na skrivaj po celi deželi. Okrožnica se glasi:

Pucljevo volovsko barantanje.

Dne 3. t. m. je 25 poslancev ožje cpozicije vložilo pritožbo na min. predsednika proti g. Puclju, voditelju bivše SKS. Ta pritožba temelji na trditvah interpelacije, ki jo je stavil že leta 1921. poslanec Voja Lazič, nekdanji Pucljev ožji tovariš. V pritožbi se konstatira, da je država prejela od Nemčije kot drugi a conto na reparacije (vojne odškodnine) 17.500 glav govedine in 60.000 ovac, ki so bile prodane izvoznemu konzorciju vojnih bogatašev. S tem

se je ljudstvu napravila velikanska škoda ter se je oslabil moralni ugled naše države pred zunanjim svetom. Prodaja se je izvršila z dogovorom z družbo »Industrija mesnih proizvoda d. d. Promet v Zagreb«.

V razpravi v zadevni interpelaciji v skupščini dne 3. januarja 1922. je pripisal predsednik zbornice dr. Ribar vso odgovornost poljedelskemu ministru, ki je bil takrat isti kot danes, namreč g. Puclj. G. Puclj je takrat izjavil, da je vse to izvedel na lastno inicijativo. Vse to je verjetno, saj je splošno znan kot mesar in vrhu tega še dober mešetar in kot tak lahko postane liferant na debelo, posebno pa še kot minister, če ga izvoli lahkoverno ljudstvo za poslanca.

Pritožba se sklicuje tudi na očitke Pucljevega tovariša, bivšega poslanca SKS. Drolenika proti Puclju. Poslanci odločno zahtevajo, naj se nujno uvede preiskava, da se vsi krivci okrog g. Puclja najstrožje kaznujejo.

Radovedni smo, koliko bo pomagala g. Puclju ona Radičeva torba, v katero je pobasal celo Samostojno kmetško stranko, za svoje sedanje drage dijete in visoko ministrsko plačo. G. Puclj si danes lahko poda roko z voditelji skrahirane klerikalne stranke, ki so bili celo odlikovani od finančnega ministra za udano sodelovanje pri povišanju državnega proračuna in s tem zopet pripomogli za povišanje davkov. Proč s sličnimi »barantavei« naših interesov in pristopimo vsi k najpoštenejši SDS.

Poverjenišтво Sam. Dem. stranke:
Tu.

Proti takim nesramnostim se mi drugače ne moremo boriti kakor pred sodiščem. Zato pozivamo vse naše pristaše po mestih in po deželi, da nam takoj javijo imena in naslove vseh onih, ki to okrožnico razširjajo. Ni sicer prijetno goniti ljudi pred sodišče, ampak kadar je mera polna, je polna! Odgovornost za nesreče, ki bodo klevetnike zalele, pa ne pada na nas, ampak na one, ki so začeli. S tistimi naj ljudje obračunajo, kakor pač vedo in znajo!

Pravi naš kažipot. Važno zborovanje.

V programu, ki ga je naš občni zbor v Celju dne 2. maja 1926 sprejel, beremo: »Kar je slovenski narod v zgodovinskem razvoju in v borbi za obstanek ter napredek ustvaril, visoko spoštujemo in smatramo njegovo zavest, njegov jezik, verstvo, način mišljenja in čustvovanja za podlago njegovega bodočega udejstvovanja.«

S tem je jasno povedano, da hočemo temeljiti na svoji rodni zemlji in spoštovati vse, kar je ž njo v zvezi.

Toda še več kot zemlja je človek, bitje, ustvarjeno po božji podobi — kakor beremo v katekizmu. Zato smo se v našem programu spomnili človeka, ki na tej zemlji živi, jo obdeluje in je v stalnem stiku z zakoni prirode.

Vsi ljudje pa, ki na tej zemlji živé, jo obdelujejo in na njej stalno prebivajo pa so narod — slovenski narod! Oni imajo tisoč skupnih interesov, teženj, potreb. Prav zaradi tega smo rekli v našem programu:

»Izpovedujemo načelo, da ima vsak narod popolno in suvereno pravico odločati v duhu demokracije o svoji usodi in da noben narod ne sme biti vladan od kogarkoli brez zadostnega lastnega pristanka.«

Še več! Rekli smo dalje:

»Vsak kulturno zrel narod je sam sebi dolžan zagotoviti si lastni obstanek s pravico samoodločbe tudi glede svoje nevtralnosti pri mednarodnih konfliktih.«

Glede vseh teh reči smo si tedaj na jasnem. Zakaj smo morali to povedati?

L. 1921. se je izglasovala takozvana »Vidovdanska ustava«, ki je uvedla politični in upravni centralizem. Od tedaj naša uprava šepa. Pokazalo se je, da je za takšen centralizem potreben prvovrsten uradniški aparat, ki ga naša država nima. Ljudstvu pa v nikakšni obliki ni dopuščeno sodelovati pri javni upravi in celo tisto malo ljudske samouprave, ki jo predvideva »Vidovdanski ustav«, nimamo. Država — pravi Masaryk — je administracija, kar je točno. Dobra uprava — dobra država, slaba uprava — slaba država. V vsaki moderni državi posega namreč državna uprava v splošno gospodarstvo. Uprava pomaga gospodarske prilike uravnati, lahko preprečuje nezdrave izraste, lahko posamezne stanove zaščituje pred gospodarskimi nesrečami; lahko pa je, ako je slaba in zanič, tudi v največjo škodo in breme ljudstva in gospodarstva. Pri nas, ki imamo birokratično in nesposobno državno upravo, občutimo državno administracijo kot breme in kot nadlego. Vsi naši časopisi pišejo pravzaprav le o slabi upravi, o njenih napakah, o nesmiselnosti raznih odredb in naredb in o korupciji, ki je naturalna hčerka upravne zmešnjave in nesposobnosti dobro urejevati javne posle. Če prebiramo govore v parlamentu, bomo našli, da se vsa kritika bavi samo s to nesrečno državno

upravo. Vsi vemo, da je ista v hudem nasprotju z živim življenjem. Kako bi se moglo to stanje zboljšati? Samo tako, da se sedanji pretirani centralizem, ki je romanski plod in izum ter nevžiten za slovanško dušo, odpravi ter se k upravi pritegne predvsem prizadeto ljudstvo. Seveda to ni lahko delo, zlasti danes, ko je praksa, ki se je ravnala in se še ravna po črki Vidovdanskega ustava, napravila že toliko zmede in grehov, da je postal položaj naravnost brezupen. Ta brezumni in v najslabšem smislu besede birokratični upravni centralizem je napravil našemu narodu neprecenljivo škodo in več kot 50 let že nismo bili tako ubožni kakor smo danes. Brez sramu se širi pri nas glad, brezposelnost, se vrše dražbe stalnih ljudskih domov. Velike dobrane nam je ta nesposobni in birokratični upravni centralizem, ki je nujna posledica zmotnega političnega centralizma, že uničil. Sedaj sega s svojimi mrtvaškimi kremplji že po posameznih dobrinah, odvzema vsako drobtinico, ki bi še prihajala v prid domačemu prebivalstvu ter tako državno gospodarstvo podražuje in še bolj korupcionira. Gospodarski polom pri nas je neizbežen. Naše nekdanje lepe ceste so večinoma že propadle, javne bolnice so prebivalstvu bolj v strah ko v korist, celo sodišča in kaznilnice razpadajo. Obrtniki in delavci so večinoma že brez dela, a po vaseh hodijo eksekutorji, ki odganjajo živino iz hlevov. Vse to se bere kakor v povestih kakšnega fantastičnega pisca. Toda mi vemo, da je vse to resnica.

Tisti, ki so krivi tega položaja, niso bili modri. Mogli bi v naprej predvideti vse to. Greha, ki so ga s tem učinili nad lastnim ljudstvom, ne morejo več popraviti, pa če bi bili še tako dobre in močne volje. Vse slovenske stranke so že sodelovale pri vladi in zato je deplasirano, ako opozicija danes očita vladi to in ono, ko vendar vsi vemo, da je bila sama na vladi prav tako nemočna in nesposobna, kakor očita drugim.

Če danes po sedmih letih »osvojenjenja« kličje vlada na pomoč »Rdeči križ«, da se vsaj delno odpomore nesrečam poplave, če se linearno reducirajo plače državnim uslužbencem, ne da bi se poprej ugotovil finančni efekt, — je to v prvi vrsti posledica tistih napak, ki so se izvršile pri gradbi te nove države. Največjo krivdo nosi danes slaba uprava, katera je posledica praktično nemogočega centralizma, kakor ga je predvidel in utrdil »Vidovdanski ustav«.

Načela, o katerih sem uvodoma govoril, nam pa kažejo v današnji nejasnosti in zmešanosti pot, ki edina nas more privedi v druge, zboljšane razmere, v katerih bo več kruha in svobode. In če nas tu ali tam moti kakšna dnevna dogodivščina, tedaj preberimo znova zgorajšne točke našega programa, po njih se ravnajmo, razmišljajmo o njih — in nikoli ne bomo zgrešili prave naše poti. Alb. Prepeluh.

Zadnje dni preteklega tedna so zborovali v Celju slovenski učitelji, ki so organizirani v »Udruženju jugoslovenskih učiteljev«. To udruženje imenujemo na kratko po začetnih črkah »UJU«. V njem je organizirana ogromna večina slovenskega učiteljstva, kajti klerikalna »Slomškova zveza« šteje mnogo manj članov.

UJU doslej ni bila samo stanovska organizacija, ampak se je udeleževala tudi politično, kot močna opora in podpora nekdanje »liberalne«, danes samostojnodemokratske stranke. Tej stranki so pripadali vsi »uju«-jevci, kakor so jih na kratko imenovali, ker pač niso imeli druge stranke, kateri bi se pridružili v svojem nasprotstvu do eseslarjev. Na drugi strani pa so se tudi morali pridružiti samostojnim demokratom, sicer bi bili čutili prav pošteno Žerjavov ali Pribečevičev bič na svojem hrbtu.

Kakor vse v Sloveniji, tako je bilo tudi učiteljstvo razcepljeno na dva tabora, na »klerikalce« in »liberalce«. To je bilo učiteljstvu samo v škodo, kajti kadar so bili na vladi liberalci, so trpeli klerikalci, če pa je prišel na vlado dr. Korošec, je »birmal« liberalce. Politične račune med klerikalci in liberalci so plačevali navadno učitelji.

Končno pa je tudi med učitelji zmagala pamet in uvidevnost nad strankarsko zaigranostjo. Po dolgi dobi medsebojnega preganjanja so učitelji spoznali, kako bedasto je to, da se puste izrabljati od političnih strank, namesto da bi vsi skupaj složno nastopili v boju za svoje pravice in svoje koristi. Ko pa so enkrat prišli do tega spoznanja, do odločilnega koraka ni bilo več daleč. Učitelji so v nedeljo v Celju sklenili, naj bo njihova organizacija strogo stanovska! Politično je vsak učitelj lahko, kar hoče biti po

svojem srcu, ampak organizacija se politično ne bo dala od nikogar več izkoriščati, ne od liberalcev in ne od klerikalcev! Oni bodo odslej nastopali kot učitelji.

Razumljivo je, da je bil ta sklep večine slovenskega učiteljstva za samostojne demokrate strahovito političen udarec, ker so izgubili tem eno najmočnejših svojih trdnjav. Mi pa učiteljem na njihovem sklepu, ki so ga izrazili v posebni izjavi (»deklaraciji«), iskreno čestitamo! Zakaj bi morali ravno oni biti večni hlapi raznih političnih strank? Gospodje na bodo!

Nastop učiteljev je tudi za kmete jako poučen. Zakaj se tudi kmetje ne bi organizirali v svoji lastni stanovski organizaciji in zakaj bi podpirali politične stranke, ki imajo vse druge skrbi, samo za kmeta nobene? Zakaj?

A še nekaj nam pravi celjski sklep slovenskega učiteljstva. Gotovo je, da večina učiteljstva nikdar ni bila eseslarska in tudi nikdar ne bo. Ravno tako gotovo pa je tudi, da se je to, kar so v politiki počeli in še počenjajo samostojni demokrate, učiteljem zagnusilo. Na stalo je torej vprašanje: Kam? Za SLS se jim je bilo nemogoče odločiti, za SDS pa ravno tako — preostalo torej ni nič drugega kakor obema pokazati hrbet in stopiti na novo pot stanovske organizacije.

To je viden znak tistega duševnega pretvarjanja, o katerem smo pisali v zadnji številki. »Slovenec« se je iz nas norčeval, češ da se pravi nič ne pretvarja. Tako je pisal »Slovenec« v strahu, da se ne bi ljudje tistega trapastega liberalstva in klerikalstva res enkrat naveličali in oboje zagnali za plot. Danes se uresničuje to, kar smo zapisali mi, in se bo še čimdalje bolj. Dokaz: Celje!

Razne politične vesti.

Hlače so se začele tresti... eseslarskim poslancem, odkar je tov. Pucelj ob neki priliki izjavil, da bodo dobili Radičevci v Sloveniji 10 mandatov. Ako mački stopiš na rep — zacvili. Ravnotako so SLS najbolj občutljivi tam, kjer se gre za njihove mandate! Kaj narod, poslanski mandati to je vse in glavna stvar! Da si napravijo med seboj korajžje, so pričeli pisariti v dolgočasnem »Slov. Gospodarju« dolge članke, kateri ne le, da so brez vsakega jedra in smisla, temveč v istih zavijajo resnico. Zaletavajo se v naše požrtvovalne poslance. Med drugim je zapisal g. poslanec Pušenjak v »Slov. Gospodarju« od 1. julija dobesedno sledeče: »Radičevci v Sloveniji, ki že več let pripadajo R. stranki, so mi po svojih voditeljih izjavili, da odobravaljo mojo borbo (!) in so prepričani, da se mora znatno spremeniti davčni zakon, ako želimo zboljšanje razmer in ne odobravaljo, itd... Mi sami vemo, da davč-

ni zakon ni popolen in še dolgo ne bo! Močno pa dvomimo, da bi neki radičevski voditelji v Sloveniji, ki jih g. Pušenjak v pomanjkanju drugih argumentov citira, odobraval baš — Pušenjakovo zavlačenje za sprejetje davčnega zakona!

Frčali bodo! Samostojni demokrati se čutijo. Oni se kar ne morejo živeti v resnico, da danes niso več to, kar so bili in so še vedno ošabni kot nekdanj. Na drugi strani pa bi radi prikrili svojo slabost pred manj poučenimi svojimi pristasi s tem, da groze drugim s svojo močjo. Tako so se te dni spravili nad svoje tihe zaveznike, radikale. Radikali namreč agitirajo med železničarji za pristop k radikalni stranki. Ko so pa samostojni demokrati za to zvedeli, so radikalom zapretili, da bodo vsi »frčali« ven, če pridejo samostojni demokrati na vlado!

»Centralist« Prepeluh. »Slovenec« silno rad očita tov. Albinu Prepeluhu, da je centralist. Vprašamo:

Čegav podpis nosijo številne centralistične naredbe iz leta 1918 in 1919, Prepeluhov ali dr. Korošček? Le pogledite »Uradni list« iz tiste dobe, pa boste videli!

Znižanje uradniških plač. Vlada namerava znižati uradniške plače, da dobi na razpolago potrebna sredstva za pomoč onim, ki so trpeli škodo zaradi povodnj. Ta namera vlade je med slovenskimi demagogi vzbudila velik hrup, češ to se ne sme in ne sme zgoditi! Proti znižanju uradniških plač so kričali in še kriče najbolj oni, ki vedno zahtevajo znižanje proračuna. Sam

Bog naj ve, kako si gospodje znižanje proračuna predstavljajo? Na eni strani hočejo ti ljudje, da bi imeli velikansko in dobro oboroženo armado in sijajno plačano uradništvo, na drugi pa zahtevajo znižanje davkov! Mogoče je le eno: ali plačati debele davke za nakup novih topov in za uradniške plače, ali pa plačati manj davka, zato pa tudi plače znižati. Če znaša davek dva dinarja na leto, ne morem dati uradniku več kakor imam. Ta račun demagogi sicer jako dobro razumejo, ampak za farbanje ljudi jim je vsako sredstvo prav.

Država in mi.

Predsednik češke republike Masaryk je brez dvoma eden največjih duhov, kar jih pozna današnja doba. On ni samo velik državnik, ki je ustanovil današnjo češko državo, ampak je tudi eden največjih vzgojiteljev svojega naroda, zlasti v politiki. Zato imajo njegove besede, ki jih od časa do časa govori svojemu narodu v tej ali oni obliki, dalekosežen pomen.

Nedavno se je pogovarjal z znamenitim češkim pisateljem Čapkom o razmerju državljanov do države. Med drugim je rekel:

»V našem vsakdanjem življenju opazujem mnogo preveč strankarstva. Strankarski interesi se pojavljajo tudi tam, kjer bi jih ne smelo biti. To velja osobito za kulturno in gospodarska vprašanja. Tu bi bilo treba več stvarnosti in manj strankarstva.«

Ali niso te besede izgovorjene tudi za nas? Kaj je že vse danes pri nas »politična« stvar! Telovadba je politična zadeva (Sokol in Orel), petje je politična zadeva, občinsko gospodarstvo ni gospodarska, ampak politična zadeva, obrtniške organizacije niso stvarna, ampak politična zadeva! A namesto da bi že vendar enkrat izpregledali in pognali politiko od povsod ven, kamor ne spada, delamo pri nas že iz vprašanja javnih stranišč politična vprašanja!

Druga točka, o kateri je govoril predsednik Masaryk, se tiče razmerja državljanov do države. Na pripombo pisatelja Čapka, da smo vajeni zahtevati od države vse, da naj nam država preskrbi stanovanja in hrano in obleko, je rekel Masaryk:

»Tako smo bili vajeni misliti za časa Avstrije. Takrat smo posku-

šali spraviti domov vsaj del tega, kar smo dajali tuji, ne svoji lastni državi. Sedaj pa imamo svojo lastno državo. Koncem koncev pa gre vse, kar nam daje država, iz naših žepov. Zato bi dokazali državljanom mnogo več zrelosti, ako bi napravili kolikor mogoče mnogo brez države in njene pomoči.«

Zlate besede, čeprav priproste, in vredne velikega državnika! Zlate tudi za nas! Nikjer na svetu se namreč toliko ne zahteva od »države« kot pri nas. Pri nas vlada n. pr. pomanjkanje stanovanj. Kjer primanjkuje stanovanj, jih navadno ljudje sami zidajo, tako dolgo, da jih je dovolj. Pri nas pa vse vpije, naj zida država. Zakaj? Zato, ker vse računa s tem, da bodo stanovanja v državnih hišah cenejša kakor v privatnih. Ali je pa to res? Navidezno že, ker je treba stranki plačevati manj stanarine. Ker pa državna blagajna denarja tudi ne krade, ampak ga mora ravno tako obrestovati kakor privatni kapitalist, je jasno, da morajo biti stanovanja v državnih poslopih ali ravno tako draga kakor v privatnih, ali pa mora državna blagajna pokrivati primanjkljaje iz drugih virov, t. j. davkov. Davkov pa zopet ne plačuje »država«, ampak državljan. Če državljan morebiti poceni stanuje, mora pa zato plačati visoko carino na obleko, tako da je končno vseeno, ali plača tukaj ali tam. Boljše pa je, kakor je rekel Masaryk, če državljan naredi kar največ sami, brez države.

Masarykove besede so silno ostra, a zaslužena obsodba tistih demagogov, ki slikajo ljudem »državo« pred oči vedno kot nekako molzno kravo, nikdar pa ne povedo, da so »država« ljudje sami in da »država« ne plača nič, ampak samo državljan.

Shodi in razne prireditve.

Kmetijski praznik na Krškem polju. Na seji okrajnega odbora Slov. kmetijske stranke so se organizirali odseki v sledečem redu: Sprevodni skupine na vozeh organizira tov. A. Pirc, konjenike Franc Žnidaršič, dirke A. Gliha. V premovalno komisijo je izvolila kmetijska podružnica gg. Ivo Sancina, šefa kmetijskega oddelka dr. J. Rajerja, vet.

ref. Ambroža, srezkega ekonomista A. Grebenca, posestn., in A. Šoba iz Zdol. Isti dan priredi tudi konjenjski odsek premovanje konj. Sodelujejo tri godbe in več pevskih zborov.

Na Cvenu se vrši sestanek krajevne organizacije v soboto dne 24. julija zvečer ob 8. uri v gostilni Rajh. Poroča tov. posl. Kelemina.

Pri Sv. Križu pri Ljutomeru se vrši v nedeljo dne 25. t. m. po rani sv. maši javen shod Slov. kmet. str. v gostilni tov. Kosi. Na shodu poročata tov. posl. Kelemina in še drugi tovariši iz Maribora. Isti dan popoldne ob 3. uri se vrši javen shod pri Kapeli v gostilni tov. Horvat, na katerem nastopijo isti govorniki.

Spodnja Polskava. Krajevna organizacija SKS ima v nedeljo dne 25. julija v gostilni pri tov. Kavčiču občni zbor. Zbora se udeležijo poročevalci iz Maribora.

Dopisi.

Kranjsko.

Dobrova pri Ljubljani. Deželna cesta druge vrste, ki veže občini Vič in Polhovgradec, je v tako žalostnem stanju, da se že ne upa noben boljši voz ali avto po nji voziti. Po drugih cestah se vidi kanale ob straneh ceste, na dobrovski cesti so pa po sredi, tako, da ob deževnih dneh lahko neovirano plava raca do polhovgrajske meje. Odgovornost za to mizerno stanje dobrovskih cest nosi v prvi vrsti cestni načelnik, ki ne posveča dovolj pažnje temu, v drugi vrst g. cestni odbornik, ki opravlja to funkcijo za občini Zg. Šiška in Dobrovo. Vprašamo ga zakaj so ceste v Zg. Šiški v dobrem stanju? V tretji vrsti pa je odgovoren cestar. Res, komodno je stališče, da ne pride na cesto nobenega gramozja, da ga ni potreba posipati. Navesti hočemo le eno primero, kako se skrbi za dobrovške ceste. V občini Vič, ki obsega okoli 9 km cestnega omrežja, se je posulo v prvi polovici letošnjega leta do 500 kub. metrov gramozja, v občini Dobrovi pa, ki obsega do 20 km cestnega omrežja, pa se je nakazalo za leto 1926 57 kub. metrov gramozja, kar se lahko dokazuje s pričami. Ali se je potem čuditi, da so pri nas take ceste? Zakaj ne poseže v tako gospodarstvo gradbena direkcija? Zakaj g. veliki župan zadržuje volitve v cestni odbor? Zahtevamo, da se izvedejo čim preje volitve v cestni odbor — da dobi občina Dobrova, ki plača na cestnih dokladah skoraj največ davka v ljubljanskem srezu, lastnega odbornika — ter da se spravijo ceste v tako stanje, da bodo odgovarjale prometnim razmeram. Davkoplačevalec.

Matena. Preteklo sredo 14. jul. se je nenadoma stemnilo in grozovita nevihta je nastala nad našo vasjo. Strela je udarila v poslopje Matije Jankoviča. V trenutku se je vnel hlev in slamnata streha. Takoj so prihitela na lice mesta naša vrla gasilna društva in preprečila, da bi se požar razširil in tudi obvarovala hlev Jankoviča da ni popolnoma pogorel. Hvala Bogu, da ni bilo še druge nesreče.

Mavčiče. Dne 27. junija t. l. je priredila naša požarna bramba vrtno veselico v zvezi z ribolovom. Čisti dobiček v znesku Din 3290.75 je namenjen za spomenik padlim vojakom. Naši vrlji ognjegašci so lahko ponosni, da je veselica tako dobro uspela. Le žal, da njih požrtvovalnost ne najde povsod pra-

vega razumevanja. S tem, da se na dan prireditve ni brala deseta sv. maša in držal popoldanski nauk, ni vseeno nič trpel obisk, ki je bil prav dober in mladina je po preteku enega leta zopet malo porajala. V nedeljo pa smo slišali, da so v listih objavljeni nalivi in poplave kazen božja, ker se je v Mavčičah plesalo. To pa menda le ne bo v zvezi, ker se sliši preveč smešno.

Škočjan pri Dobu. Dne 13. junija 1926 smo odkrili v svetovni vojni padlim vojakom primerno spominsko ploščo. Odkritje se je vršilo v največjem redu. Le neka oseba, ki si menda lasti vso oblast nad našo vasjo, se je tudi pri tej tako pomembni stvari izrazila, da bi kaj sličnega ne mogel pričakovati niti od nikogar. Domoljubovem uredniku se samo čudim, da je mogoče take članke objavljati. Dopisnik se izraža, da je v sramoto celi vasi če en članek izide v Domovini. Članek, ki je izšel v Domovini, je za prireditev veliko bolj pomemben, kakor pa članek v Domoljubu, ki bi ne mogel drugega povzeti, kakor da je dotični človek do skrajnosti propadel. Omenja, da si je par srak preskrbelo nekaj pavovega perja, dopisunu v Domoljubu se je pa gotovo spremenilo že v ježovo kožo. Končno še omenja, da so spodnji napis zakrivali samostojneži. Nisem še čul, da bi komu ne bil po volji in tudi prizadeti so s tem soglašali, če pa dopisniku ni všeč, naj si ga pa zase preskrbi magari v kitajščini. Opozarjam dopisnika, da naj sam nase pazi, da ne omahne, ker druge imenuje omahljivce. Svetujem mu, naj se gre prejšnji naučiti olike, potem naj se šele predstavlja kot poročevalec naše vasi, ker sicer njegove dopise mi preziramo. — Vaščan.

Polhovgradec. Že dolgo se nismo ni nič oglasili v našem »Kmetiskem listu«, a mi ne spimo v Matjaževem spanju. Nasprotno spita pa dva druga. Že danes moramo pojasniti naše cestne razmere, ki so v zelo žalostnem stanju. Okrajni cestni odbor vrhniški se ne zmeni, da bi saj največje jarke za silo popravil. Na 6 km daljave niso nič manj ko 4 gramozolomi, ki ležijo tako, da nobena voznja ne bi trajala 2 km daleč. Ko bi cestni odbor imel malo dobre volje, bi z malimi stroški popravil ceste. Treba je takoj razpisati okrajne cestne volitve, da se izvolijo nove delovne moči, ki bodo imele več zmisla za javna dela. Pot od nas skozi obč. Dobrova do Kozarij, ki je dolga približno 9 kilometrov, je v tako mizernem stanju, da je sramota. Nobena živa duša se ne zmeni več zanjo. Jarki so taki, da se vozovi preobračajo in živina ugonablja. Kje je cestni odbornik? Kje je načelnik? Ali ravno za to cesto ni nobenega vinarja na razpolago? — Zakaj se zavlačujejo volitve? Prosimo gospoda velikega župana, da takoj razpiše volitve v ljubljanski okolici! Tako ne gre in ne sme iti več naprej. Takoj se naj odstavi načelnik Oražen in postavi gerenta, dokler ne bo izvoljen nov načelnik. To je zahteva vseh kmetov brez razlike strank.

Orle pri Ljubljani. Ker je »Kmetiski list« glasil našega kmetijskega in delavskega ljudstva, sporočim

tudi jaz čitalcem nekoliko novic. Žal, da nimam nič veselega za priobčiti. Kakor se sliši od povsod, tako je tudi pri nas neprestano deževje uničilo še ta pridelek, kar se ga je obetalo. Pota so taka, da bi se človek moral voziti s čolnom, ako nečeš ostati v blatu. Vrh tega nas visoki davki vedno bolj pritiskajo. Ako bode šlo tako naprej, ne bo mogoče več izhajati. Upajmo, da ko se naše državne razmere čisto uredijo, se bode tudi davek toliko znižal, da bode mogoče izhajati nam kmetom in delavcem. Zato pa kličem vam, dragi tovariši: »Vsi v Slovensko Kmetisko Stranko«, katera edina se tudi za naš kmetki in delavski stan. V naši vasi se ljudstvo ponajveč peča s sadjarstvom in sicer s črešnjami. Ta izkupiček je naš glavni dohodek, s katerim ljudje plačujejo davke in skrbje za živež in za obleko. Žal, da je ravno to sadje dobilo toliko sovražnikov, ki grozijo ta dragocen sad popolnoma uničiti. Pojavile so se na njem razne bolezni in gosenice, a najhujši so pa brezvestni ljudje. Za danes naj sklenem, se pa v prihodnje še kaj oglasim. K. A.

Iz Radovljice poroča Domoljub od 4. t. m. interesantni članek, ki se glasi: V Radovljici se je vršil sešatek SLS iz vsega radovljiškega okraja. Zastopani sta bili dve občini. Kje so pa druge? Obširno je poročal Srnc o političnem položaju in o delu naših poslancev! Kajpada. Nazadnje pa še odglasovana zapuščina, pa basta. Zelo skromen je g. Serbec. Pa kaj, saj so za zaupnico tudi glasovali podpredsednik protikorupcijskega shoda in to zado-

stuje. Na Gorenjskem se dela dan. Na Gorenjskem dani se.

Štajersko.

Sedlarjevo. Sotelska dolina doživlja letošnje poletje povodenj za povodnjo. 12. julija je dosegla svoj višek, kakršnega ne pomnijo najstarejši ljudje. Hiše po dolini so vse v vodi, poljski prideški povsem uničeni. Voda ostaja razlita navadno po več dni. Kmetje ne bodo imeli kaj spravljati s svojih polj, ljudstvo je obupano. Poplavljenici bodo prosili za podpore, da bi se naši poslanci zanimali za pomoč.

Hvaletinci pri Sv. Andražu v Sl. Goricah. Pred nekaj dnevi je umrl naš rojak dr. Jurtela, ki je zapustil svoje premoženje v naši občini kmetijski šoli. Ta velepomemben čin mu bo ohranil trajen spomin med kmetiskim ljudstvom.

Cven pri Ljutomeru. Prostovoljno gasilno društvo Cven je priredilo dne 11. julija veliko ljudsko veselico v gostilni gospe Katike Rajh na Moti. Kljub slabemu vremenu se je nabralo vendar mnogo ljudstva, posebno iz Ljutomera in okolice. Naše pridne gasilke so postregle gostom z okusnimi krapci, katerih so se prav pridno posluževali. Za tem je bila šaljiva pošta, katera je vzbudila posebno med mladino mnogo vesele zabave. Ker je bila veselica združena obenem z otvoritvijo novih gostilniških prostorov g. Katike Rajh, je tovariš načelnik Andrej Roškar ob 5. uri v kratkih besedah otvoril slovesnost in rekel: Danes, ko obhaja gasilno društvo Cven svojo veselico, katero smo združili z redko

slovesnostjo — otvoritvijo novih gostilniških prostorov g. Katike Rajh, mi pride na misel največji dobrotnik, nekdanji redni, potem podporni in nazadnje častni član našega društva in to je naš nepozabni in blagopokojni g. Joško Rajh. Kruta smrt nam ga je mnogo prezgodaj vzela iz naših vrst. Ta gostilna slovi že mnoga leta kot poštena, gostoljubna in vsestransko postrežljiva, kjer so se zbirali in se še danes zbirajo zavedni kmetje, priprosto ljudstvo in visoka inteligenca k stvarnim razgovorom, da je to nekaj naš Cvenski »Narodni dom«. Potrebe so nanesle, da se je moglo to poslopje primerno povečati. Prostori se sedaj slovesno otvorijo. Tukaj bo sedaj marsikateri popotnik imel prostor za prenočiti. Najboljša jeruzalemska kapljica je vedno na pipi. Zabava je trajala pozno v noč.

Kozje. Vsled zadnjega deževja je narasla naša Bistrica tako, da so njive in travniki ob njej docela uničeni. Prizaneslo pa ni tudi hribcem, katerim je plazovje uničilo vinograde in travnike, nekaterim pa tudi gospodarska poslopja, škoda je ogromna, ljudstvo pa obupano. Slučajno se je vršila ob tem času pri nas birma, in marsikateri nevedni klerikalec je dolžil g. škofa, da dežuje in da so povodnji. Mi pa pravimo, da bi se tudi oni raje vozili po lepih cestah, kot pa po poplavljenih. Dosti je še posla, da se nevedne pouči.

Postanek »Samostojne kmečke Stranke« na Posavju. V mojem pod zgornjim naslovom v 27. številu Kmet. Lista priobčenem članku je

tiskarski škrat tako poredno nastopil ter izven stilističnih napak, pokvaril zlasti imena, da moram vsaj nekatere popraviti. Lastnik gostilne v Brežicah, kjer se je vršil prvi ustanovni zbor, se imenuje g. Klavžer, ne pa Klavšek. Tov. Demšar, na katerega sem se bil pismeno obrnil ter sva istim potom reševala važna potrebna predhodna vprašanja, ni bil Iv. Demšar iz Železnikov, temveč tov. Fran Demšar, bivši državni poslanec in poznejši poverjenik v Nar. vladi v Ljubljani, iz Češnjice pri Železnikih. Župan, ki je na zboru v Sevnici izrekel željo o pritegnitvi g. Pušenjaka, se ne imenuje Badej, temveč Radej iz Senovega. — Ivan Urek.

MLADINSKI VESTNIK.

Seja glavnega odbora Zveze društev kmetiskih fantov in deklet se vrši v nedeljo, dne 25. t. m. ob 10 uri dopoldne v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v prostorih »Ekonomac«. Obveznost udeležbe velja za vse člane glavnega odbora. Ker se bo na seji razpravljalo tudi o vsem našem delu v sledeči zimi in so pri tem prizadeta vsa društva kmetiskih fantov in deklet, jih tem potom vabimo, da pošljejo tudi oni svoje delegate na omenjeno sejo. Glavni tajnik.

Tamburaški zbor v Lescah priredi dne 25. jul. 1926 koncertno veselico ob 16. uri v restavraciji »Legat« s sledečim sporedom: 1. koncertne točke, 2. šaljiva pošta, 3. prosta zabava, 4. ples, 5. tekma za najlepše deklet, 6. ples najlepšega para.

Novice in zabava.

V Uradnem listu št. 63 z dne 10. t. m., je razpisano službeno mesto šumskega inženirja pri komisariatu za agrarne operacije v Mariborski oblasti z začasnim sediščem v Ljubljani. Če se ne prijavi prosilec šumske stroke, se sprejme tudi agronom ali kulturni tehnik. Prošnje je vložiti do 31. t. m. pri pokrajinski komisiji za agrarne operacije v Ljubljani (Turjaški) (Marksov) trg 3. II.

Odlikovanje. Državni svetnik Ivan Škarja je odlikovan z redom sv. Save III. razreda. Čestitamo!

Odlikovanje. Z redom sv. Save IV. stopnje je odlikovan gospod Mihael Knaflič, veterinar in honorarni učitelj na drž. podkovski šoli na Selu pri Ljubljani. Čestitamo!

Državni ekonom za okraj Litija v Višnji gori. Fran Jereb, je pomaknjen na višjo stopnjo z naslovom: okrajni kmetijski referent.

Jubilej. Č. g. Gregor Einspieler, ki je po izgonu iz Koroške dobil župnijo Sv. Jurij v Slov. goricah, je te dni praznoval petdesetletnico mašništva.

Drž. podkovska šola na Selu pri Ljubljani. Dne 26. junija t. l. se je vršil zrelostni izpit gojencev v podkovanju. K izpitu se je javilo 13

učencev. Vsi so prestali izpit in sicer 7 s prav dobrim uspehom, 4 z dobrim in 2 z zadostnim uspehom. Posebno so se odlikovali gojenci A. Hiti, K. Masten in J. Trstenjak.

Gospodinjstva šola v Šmihelu pri Navem mestu razpisuje prihodnji zimski tečaj za kmetiska dekleta, ki traja od 1. oktobra do 1. aprila. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravje, moralna neoporečnost in dovršena ljudska šola z dobrim uspehom. Oostale pogoje sporoči na željo vodstvo tega zavoda.

Državni strokovni izpit državnih uradnikov kmetijske stroke so položili dne 14. julija t. l. na drž. veleposestvu Božjakovina pri Zagrebu z vrlo dobrim uspehom gg.: Alfonz Zdolšek iz Logatca, Lovro Ozmeč iz Petrinje, Jovo Rajčević iz Gospića, Josip Sustić iz Radovljice z odličnim uspehom.

Miklošičeva slavnost v Ljutomeru. Dne 8. avgusta se odkrije v Ljutomeru spomenik dr. Franu Miklošiču ob 35-letnici njegove smrti. Ob pol 13. je pozdravil gostov, nato ima slavnostni govor univ. prof. dr. R. Nachtigal. Sledi odkritje spomenika in prevzem po trški občini. Po slavnostnem obedu, ki ga priredi

trška občina Ljutomer povabljenim gostom, si gospodje lahko ogledajo Miklošičevo rojstno hišo v Radomerščaku in Vrazov dom v Cerovcu ali pa se udeležijo velike prleške veselice v Seršenovem logu pod nazivom: »Prleški den«. Kar more nuditi prleška zemlja za dušo in telo, bo tam v izobilju na razpolago.

Razlagova slavnost pri Mali Nedelji se je morala preložiti in se vrši v nedeljo 1. avgusta ob vsakem vremenu. Sodeluje domača in Ljutomerska godba in več pevskih zborov. V nedeljo 1. avgusta pridite vsi k Mali Nedelji, da se na dostojen način proslavi spomin zaslužnega narodnega prvoboritelja, pisatelja in pesnika dr. Razlaga.

Utonil pri kopanju. V nedeljo so se Ljubljani kopali v Ljubljani. Med temi je bil tudi 12letni Filip Šetina iz Most. Nenadoma je deček izginil. Opazili so ga na sredini reke. Poštni uradnik Pečnik je skočil za njim, a se je sam komaj rešil. Truplo nesrečnega dečka še niso našli.

Produkcija opija. Po dosedanjih uspehih se ceni letošnji pridelek opija na 60 do 80.000 kg. Ako bi bilo vreme ugodnejše, bi pridelek dosegel tudi 100.000 kg.

Tedenski koledar.

Dnevi:

- 25. julija: nedelja: Jakob.
- 26. julija: ponedeljek: Ana.
- 27. julija: torek: Pantaleon.
- 28. julija: sredo: Viktor.
- 29. julija: četrtek: Marta.
- 30. julija: petek: Abdon.
- 31. julija: sobota: Ignacij.

Sejmi.

- 25. julija: Kočevje, Vrhnika, Loka, Velika Loka, Bistrica, Kozje, Sela, Sv. Urban pri Ptuj, Zalec.
- 26. julija: Kostanjevica, Lukove, Višnja gora, Domžale, Radovljica, Bitnje v Bohinju, Cerkljica, Fram, Sv. Križ pri Ljutomeru, Tinsko, Teharje.
- 27. julija: Toplice.
- 30. julija: Kostanjevica.
- 31. julija: Konjice, Dol pri Hrastniku.

Vrednost denarja.

Za 1 dolar	56.6	Din
Za 100 lir	192.—	Din
za 1 avstr. šiling	8.—	Din
za 100 čeških kron	167.9	Din
za 100 fr. frankov	135.—	Din
za 100 švic. frankov	1096.6	Din
za 1 zlato marko	13.5	Din

Polovična vožnja za posetnike naših kopališč. Glasom vesti iz Beograda je minister za promet dovolil 50 odstotkov popusta na vseh državnih železnicah onim domačim obiskovalcem naših zdravilišč, ki se izkažejo s potrdilom občine odnosno davčnega urada, da plačajo največ 30 dinarjev neposrednega davka brez doklad. Popust pa je veljaven le, ako se mudi dotični gost najmanj 15 dni v zdravilišču.

Umor v župnišču. V Orehovici ob hrvaško-slovenski meji je bil v noči od 13. na 14. t. m. zverinsko umorjen ondotni župnik Konrad Pliberšek. Zdi se, da gre za umor iz maščevanja, ker se morilec ni dokaznil imetja. Morilec doslej še ni so ujeli.

Požar. Na Mirni se je pojavil pred nekaj dnevi ogenj v skladišču za oglje. Marljivci gasilci so ogenj kmalu ugasili.

Rogaška Slatina. V soboto dne 31. julija priredi hrvaško pevsko društvo »Sleme« v Rogški Slatini koncert, katerega se udeležijo tudi Štefan Radič. Ob tej priliki bo sprejemal tudi deputacije.

Sprejem kmetijskih praktikantov iz Srbije. Srpsko Poljoprivredno Društvo želi poslati v Slovenijo nekaj absolventov srednje kmetijske šole v Valjevu za dobo enega leta in sicer na večja in vzorno urejena posestva. Interesenti, ki želijo dobiti take praktikanke, naj se obrnejo na direkcijo srednje kmetijske šole v Valjevo.

Družbe, društva, ustanove itd., ki so oproščene plačevanja taks po točki 5. člena 5. taksnega zakona za vloge in prošnje, so dolžne na vlogah in prošnjah označiti s štampiljko pravni naslov za oprostitve sledeče: Oproščeno samo plačevanje takse po tar. post. 1 z odločbo ministra financ z dne... št... Vse vloge in prošnje, ki nimajo te označbe s štampiljko, se morajo kolkovati.

»Kmetijska Matica«. Nabiralni rok gre h koncu. Nekateri poverjeniki so svojo dolžnost že storili in vrnil nabiralne pole s imeni naročnikov, naročnino pa nakazali po prejeti poštni položnici. Prosimo vse ostale, da se tudi oni potrudijo in naberejo čimveč naročnikov. Za ceno 30 dinarjev dobijo letošnji naročniki 4 knjige večinoma kmetijsko-strokovne vsebine, tiskane na finem, belém papirju. Veliki kalendar za l. 1927 bo kakor lanske leto trdo vezan. Ker še v nekaterih krajih nimamo poverjenikov, naprošamo vse one, ki jim je napredek našega kmeta pri srcu, da prevzamejo takoj poverjeništvu »Kmetijske Matice« za svoj okraj. Svoj naslov naj javijo z dopisnico »Kmetijski Matic« v Ljubljani, Poljanski nasip 8, nakar jim takoj pošljemo nabiralne pole in navodila.

Dva tisoč jelenov poginilo. Radi ogromnih poplav v Baranji je končalo v vodah nad dva tisoč jelenov. V nekaterih krajih je od poginulih jelenov radi razkrajanja zrak tako okužen, da se prebivalstvo boji epidemij.

Tatovi v Zagrebu. V trgovino Amalije Spitzer so v noči od četrteka na petek vlomili doslej neznani tatovi ter odnesli manufakturnega

blaga v približni vrednosti 150.000 dinarjev. Policija je vlomilec za petami.

Vsa društva ponovno opozarjamo, da morajo posvetiti posebno skrb in požrtvovalnost razprodaji srečk naše loterije. Vsak član mora razprodati vsaj 10 srečk! Vprašajte se: Ali ste to že storili?

Poraba brezposelnih industrijskih delavcev v Avstriji za poljedelska dela. Industrijska okrajna komisija na Dunaju je izposlovala okoli 7000 industrijskim delavcem, ki nimajo posla, zaposlitev v poljedelstvu. Industrijski delavci so se izkazali popolnoma porabne za ta posel in poljedelci so večinoma z njimi povsem zadovoljni. Mislimo, da bi bilo dobro v naši državi ukreniti kaj podobnega.

»Zveza Slovenije s Sušakom« je naslov pravkar izišle knjige našega železniškega strokovnjaka inž. M. Klodiča. Knjiga ne bo samo strokovnjakom, temveč tudi drugim ljudem dobrodošla v tem za Slovenijo vevlažnem vprašanju. Knjiga obsega 85 strani in stane samo 10 Din. Dobi se po vseh knjigarnah.

V Račah pri Mariboru sta utonili v jami, ki je nastala pri izkopavanju glin, 13letna Andreja Šijanec in Zofka Zorc. Vsi poskusi deklici rešiti, so ostali brezuspešni. Čez pol ure so mrtvi trupli potegnili na suho.

Zdravljenje invalidov v kopališčih. Za Slovenijo je ministrstvo za narodno zdravje dalo na razpolago kredit 100.000 dinarjev, ki se porabi za podpore pri zdravljenju invalidov v raznih kopališčih. Sodeljevanjem podpor se prične takoj. Draginja v Franciji. Vsled finančne krize narašča v Franciji draginja življenskih potrebščin. Najbolj so narastle cene rastlinski hrani.

Huda toča. Pred nekaj dnevi je nastal nad Višnjo goro silen vihar z nalivom. Med nevihto se je vsula debela toča, ki je padala nepretrgoma skoraj četrt ure in napravila v okolici Višnje gore ogromno škodo povsod.

Pri delu sta se ponesrečila 58-letni posestnik Jož. Boršič iz Vrhnega pri St. Jurju in njegov sin Vinčo. Mlatila sta s strojem žito, pri čemer se jima je vnel bencin. Naenkrat sta bila oba v ognju. Dobila sta težke opekline, katerim je mladi Boršič že podlegel.

Koliko je zvezd? Observatorij v Greenwichu je dovršil nedavno mapo neba, na kateri je delal 30 let. Delo sestoji iz 20.000 posameznih kart s 4.000.000 zvezd. Danes si bo moglo nabaviti mapo le še malo ljudi, ker stane izvod map nič manj ko 275.000 Din.

Potresi. V zadnjih 50 letih so zaznamovali okoli 50.000 potresov, po 25.000 v Italiji in na Japonskem, dalje na Javi, na Grškem itd. Na Japonskem jih je gotovo več kot v Italiji, a niso imeli prej dobro urejenih potresnih opazovalnic.

Trojčki stari po 70 let. Trojčki so že sami na sebi prav redek pojav. Da pa dosežejo vsi trije tako visoko starost, se pač redko dogodi. Letos se je to zgodilo v mestu Linkenpingu na Švedskem, da so tri sestre trojčke praznovalle svojo 70-letnico.

Umor železniškega uradnika. Umorjen je bil od neznanega morilca blagajnik osiješke železniške postaje Rietherer. Morilec je izropal železniško blagajno, v kateri je bilo 500.000 dinarjev.

Povodenj tudi v Mehiki. Mexico City, Mehiko. — Poplava rek Santiago in Gomez skupno z vodo iz rezervarja Coecillo, čigar jez je počil, je uničila polovico mesta Leon v državi Guanajuata. Prebivalce Leona je voda, ki je bila 8 čevljev visoka, presenetila v spanju. Prinašala je hiše, ljudi in živino ter porušila hiše. Število mrtvih ni znano, toda seže v tisoče. Mnogo ljudi se je zateklo na najvišje griče, kjer pa tudi stoji voda tri čevlje visoko. Vsa pokrajina več milij na okrog je pod vodo.

Kuga v Aziji. Na Filipinskih otokih v Sijamu in v Indokini je izbruhnila kuga. Doslej je umrlo že 43.000 ljudi.

Vojna mornariška šola v Dubrovniku sprejme v tekoči šolski dobi 40 učencev. Pričetek šole je 1. oktobra.

Strašna vročina v Ameriki. V Chicagu je taka vročina, da je več ljudi umrlo za solnčarico.

Sto tovarn pogorelo. V japonskem pristanišču Aomori je izbruhnil požar, ki je vpepelil nad sto velikih tovarn, med njimi 20 parnih žag in večje število tovarn za vžigalice in obleke.

Žalostna usoda Abd el Krime. Francoska vlada nemara ne bo deportirala Abd el Krime na Madagaskar, ampak na Reunion, ker je prebivalstvo Madagaskarja po večini muslimansko.

Največja električna centrala v Evropi. Iz Moskve poročajo, da je sovjetska vlada podpisala z ameriško firmo S. Hugh, L. Cooper and Co pogodbo, na podlagi katere zgradi ob Dnjepru, izrabljajoč brzice, največjo električno centralo Evrope (600.000 konjskih sil). Poleg elektrarne se zgradi ob brzicah tudi kanal za plovbo.

Brezposelnost v Angliji. Vsled rudarske stavke ima Anglija danes 1.638.000 delavcev brez posla.

Donos državnih trošarin in taks. — V prvih dveh mesecih proračunskega leta 1926-27, to je v mesecih april in maj t. l. se je pobralo v naši državi na državnih trošarinah 130 milijonov dinarjev in na taksah 186 milijonov dinarjev. Preko proračunjenih vsote se je pobralo v tej dobi na trošarini 5.3 milij. dinarjev in na taksah 428.141 Din.

Propad Sumatre. Z otoka Sumatra prihajajo strašna poročila o veliki paniki tamošnjega prebivalstva. Skoro vsak dan se na otoku pojavljajo silni potresi, ki so zahtevali že nad tisoč smrtnih slučajev. Sedaj je udrila lava z vrha vulkana Merapija. Na zahodni strani vulkana se je odprlo veliko žrelo, ki bruhaja ogenj in kamenje noč in dan. Oblaki pepela in kamenja padajo neprestano na bližnje vasi. Obstoj bojazen, da bo vsa Sumatra opustošena.

Utonil je v Grajeni triletni sinček gostilničarja Zavca iz Krčevine pri Ptuj. Po nesreči je zdrknil v visoko naraslo Grajeno, ki teče mimo posestva.

Tragedija blazneža. Trgovec Vatroslav Blagović, star 43 let in doma iz Slatenika v Slavoniji, se je zdravil v osješki bolnici. Mož je trpel na paralizi in zdravili so ga po najnovejših metodah z vcepljenjem malarije. Dne 6. t. m. se je Blagović sprehajal mirno po sobi. Nenadoma se je ustavil pred oknom, se povzpел na okno in skočil na dvorišče. Na asfaltnih tleh je dobil smrtno nevarne poškodbe vsled katere je v nekaj minutah umrl.

Obesil se je na Polulah 61 let stari brezposelni delavec Janez Vodusek, doma iz Ljubnega. Vodusek je bil brez zaslužka in se je v obupu

Nesrečna žena. V Drnju pri Koprivnici se je vrgla pod vlak Bara Kraljič, hčerka narodnega poslanca Pavla Dombaja. Bara je bila vdova in je po moževi smrti gospodinjila pri očetu, ki je istotako vdovec. Oče ji ni dovolil, da bi se ponovno poročila s človekom, ki si ga je izbrala. Z bratom in njegovo ženo se je večkrat prepirala. Moža so ji ustrelili leta 1921 kot vojnega begunca orožniki.

Novi boji. Rifanci niso še položili orožja pred tujci. Njih dosedanji vodja Abd el Krim sicer ječi v francoskem jetništvu, a poraženi praporci domovine se zopet dvigajo. Na čelo Rifancev je stopil mlad vodja Ulain Ahmed el Boggar. Boj za svobodo domovine je razplamtel z nova.

Zračni promet preko Atlantskega oceana. V državnem oddelku za avijatiko v Zedinjenih državah se proučuje načrt, po katerem bi se na Atlantskem oceanu med Ameriko in Evropo zgradili umetni otoki, ki bi služili za aeroplanska in hidroplanska pristanišča. Na teh umetnih otokih bi se zgradili tudi razkošni hoteli za potnike.

Grobница v Olomucu. Z veliko svečanostjo je bila posvečena grobnica v Olomucu, katero je zgradila Čehoslovaška država v spomin jugoslovenskim vojakom in beguncem, ki so umrli v Olomucu. Slavnosti so se udeležili tudi ministri, ki so zastopali našo državo na sokoških slavnostih v Pragi.

obesil. Rabindranat Tagore, največji sodobni indijski pesnik, je prispel s svojim sinom na Dunaj. Z Dunaja se odpelje Rabindranat Tagor v Prago k svojemu prijatelju.

Blagoslov zapadne kulture. Znano je, da je Anglija postavila po svojih kolonijah velike tovarne, ker so tam delavne moči silno poceni. Tamošnje ljudstvo je skromno in Angleži to zlorablajo in socialne razmere so neznosne. V eni sami mali sobi je stlačenih do 15 oseb. Glavne žrtve so ženske, ki so šibkejše in umre zato še enkrat več žensk tam kot pri nas. Tudi otroci ogromno trpe in umre 3 do 4 krat več otrok v Indiji kot pri nas. Ženske morajo delati po 11 ur na dan otroci pod 9 let pa po 7 ur. Zato ni čuda, da se tam vse giblje in sovraži evropsko kulturo.

Izvoz našega tobaka. Uprava državnih monopolov je pripravila za izvoz 1.250.000 kg tobaka v listih, ki se nahaja v skladišču v Novem Sadu, ter bo odposlan v Bratislavo.

Ribe, kot svetovni potniki. Najbolj brezdomovinska žival je riba. Pticek se vrne nazaj, zajček se rad drži svojega gnezda, le riba nima domovine. Zadnji čas so v Severni Ameriki ulovili ribo, ki je imela na plavuti obroček, ki je dokazoval, da je bila izpuščena v sredi Atlantskega oceana, šla potem skozi Panamski prekop, ali pa preko vse severno - ameriške obale do Velikega oceana.

Čudno naključje. Mati slavnega romanopisca Scotta, je bila živa pokopana. Grobokop se je polakomnil zlatih prstanov pa je odprl rakev in hoteč odvzeti prstan, je vzel nož in odrezal prst. Navidez mrtva žena se je prebudila in zavpila. Grobar je zbežal od strahu, pač pa so prihiteli ljudje, ki so ji pomagali. Ko je ozdravela, je še živela dolgo let in imela tudi otroka, slavnega pisatelja Walterja Scotta.

Nova Amerika. Te dni je prišel na Dunaj univ. prof. Halm iz Irkutska v Sibiriji. Imel je predavanje o tej bogati deželi. Naš človek se ne more zamisliti v ondotne kraje. Razdalje med posameznimi kraji so ogromne. Nobenega sledu ni o kakih potih, le sem ter tje vodi kaka državna cesta, med katerimi je največja Moskva — Ural — Vladivostok, ki meri 5000 km. Dežela je neverjetno rodovitna in ni čuda, saj je »humus«-plast nad 1 m debela. Mernik posajenega krompirja dá 20 mernikov sadu. Vsa zemlja pa je še neobdelana in po tej zemlji se pasejo konji in drugo govedo. Pa ne samo to, ta zemlja

skriva v sebi nebroj zakladov zlata, srebra, železa itd. Mesta izgledajo čisto ameriško. Pravokotno se križajoče ulice z lesenimi hišami so označene le z številkami. Tu se poznajo znaki trdega življenjskega boja, če mi ne gre to, poskusim pa kaj drugega. Človek se ne ceni po obleki, ampak po zmogljivosti. Tu vlada popolna demokracija, naj bo general, profesor ali delavec nobene razlike ni, nagovarjajo se Ivan Ivanovič ali podobno. Čuvstveno življenje je zelo razvito in ženska kot najbolj čustveno bitje ima tam v družbi glavno vlogo. Moški si more žensko pridobiti ne morda z bogastvom, ampak samo z ljubeznijo in prijateljstvom. Ta dežela je dežela žene. — Tako pravi prof. Halm in nehoti se nam stavi vprašanje, morda pa bo postala Rusija za nas to, kar je bila preje Amerika. Pri nas ljudje kljub svoji pridnosti stradajo, tam je vsega v izobilju. Naši državniki tega ne uvidijo, zato še sedaj nimamo nikakih zvez z Rusijo, dočim druge države, ki imajo vzroka ne priznati Rusije, so že zdavnaj vsaj v formalni zvezi.

Strahovita eksplozija. V bližini mesta Moristowna v Severni Ameriki, je strela udarila v vojaški arzenal, kjer je povzročila velikansko eksplozijo smodnika. Ta eksplozija je dosedaj največja, kar se jih je kdaj sploh dogodilo. Pok je bil tako silen, da so vsled tega popokale šipe na oknih 35 km daleč. Vsled pritiska zraka je umrlo silno veliko avtomobilistov, ki so vozili ob

tistem času blizu. 60 vojakov je zdrobila eksplozija v prah, da niso prav nič od njih našli. Pa tudi drugih žrtev je ogromno. Med eksplozijo je divjal strašen vihar, zemlja se je tresla, kar je še povečalo grozoto. Škoda znaša še sedaj 80 milijonov dolarjev, ali 4 in pol milijarde dinarjev, kar je skoro polovico vsega našega letnega proračuna. Uničena je tako 1 desetina vse municijske zaloge Amerike. Vse to je bilo namenjeno, da bi morili ljudi, toda narava je to preprečila.

Dr. A. Gosar: Naša poljedelska statistika. (Ponatis iz »Časa« XX. zvezek 5.) Založila Leonova družba. Dobiva se pri upravi Časa (Jugoslovanska tiskarna, kot-portažni oddelek) in v knjigarnah. Cena 10 Din. Knjižica obsega štiri poglavja. Najprej avtor kratko oriše organizacijo naše poljedelske statistike, da čitatelj vsaj približno ve, kako so nastale številke, ki jih pozneje v knjigi čita. V drugem poglavju so pregledno zbrani in razvrščeni vsi važnejši podatki naše poljedelske statistike. Tretje poglavje razpravlja na osnovi prej navedenih podatkov o možnosti napredka v našem poljedelstvu. To poglavje je v knjižici gotovo najbolj zanimivo in spodbudno. Tem svojim izvajanjem je avtor dal poseben povdarek s tem, da je v poglavju sumarično pokazal zlasti na osnovno izvozno in uvozno statistiko, kako velikega pomena je poljedelstvo za vse naše narodno gospodarstvo. S tem se je knjižica zaokrožila v celoto, ki nima več zgolj statističnega značaja, marveč bo dobro služila vsem, ki se bodo hoteli poučiti o stanju in bodočnosti našega poljedelstva, kakor tudi o vlogi, ki mu gre v našem narodnem gospodarstvu.

Zlatnike v milu »Gazelac« so našli: (Imena v oklepaju označujejo trgovce, kjer je bilo milo kupljeno.) Marija Hlebš, Bizovik pri Ljubljani (M. Urek, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje), Antonija Serušnik, pd. Prbul, Legen pri Slovenjgradcu (Albert Verdnik, Slovenjgradec), Marija

Tomše, Malnice pri Brežicah (Franc Matheis, Brežice), Helena Rojc, Prekorje 8 pri Celju (V. M. Rozman, Smarjeta pri Celju), Neža Kovačič, St. Rupert pri Laškem (Miloš Kostanjšek, Laško), Rozika Bogatin, Malahorna pri Konjicah (Martin Šumer, Konjice), Frančiška Mirtič, Vavta vas p. Straža-Toplice (Franc Štrumbelj, Vavta vas p. Straža-Toplice), Anka ud. Sušič, Senj (Nikola Modrič, Senj), Jovan Pavković, Donji Budački (»Kozum«, Karlovac).

PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA posestva Ane Podlesnikove v Kokrici pri Kranju se vrši v nedeljo dne 25. julija 1926, ob 10. dopoldne na licu mesta v Kokrici. Prodajo se: stanovanjska hiša s starodavno gostilniško koncesijo, gospodarska poslopja ter 7 ha lepega zemljišča, vrtov, njiv, travnikov in gozda, in sicer v posameznih kosih ali skupno. Obenem se bode prodajala še nepožeta pšenica (fruga). Natančni pogoji se dobe pri županstvu Predoslje, pošta Kranj.

ZA SMEH.

Debeluhar ubogemu beraču: Kar tukaj me prosite miloščine, pa se še niti ne odkrijete.

Berač: »Oprostite gnadljivi gospod, veste, če se odkrijem, policaj takoj opazi, da beračim. Če pa imam klobuk na glavi, misli, da sv. stara znanca.«

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/8, pošlje vsakemu naročniku »Kmetijskega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Narodni gospodar.

Cestna zveza Kostanjevice s Hrvaško.

II.

Začetkom tega stoletja je bila sedanja občinska cesta od Kostanjevice do Ostrca še v lasti in oskrbi graščinskega in gozdnega oskrbnistva (sedanje šumske uprave) verskega zaklada v Kostanjevici. Oskrbnistvo je potrebovalo to cesto za izvažanje lesa in drv z Opatove gore, iz polomskih in deloma tudi iz hrvatskih državnih gozdov.

Še v prejšnjem stoletju so kmetje brezplačno prepustili graščini svoja zemljišča za izpeljavo ceste, ki so jo tudi sami pomagali graditi. Za odstop potrebnih parcel pa se je direktorja oziroma oskrbnistvo verskega zaklada zavezalo, da bodo smeli po tej cesti voziti tudi kmetje ne le samo državni les, nego tudi svoja drva in seno iz košenic v gorskih delih.

Toda, kakor vedno, so bili posestniki tudi tu prevarani. Kajti oskrbnistvo verskega zaklada je pozneje napravilo v Opatovi gori mitnico za vse voznike, ki so vozili iz polomskih gozdov in pobiralo cestnino.

Pozneje je grašč. oskrbnistvo opustilo oskrbovanje svoje ceste do Ostrca, dasi je imelo tu preje stalnega cestarja in ko je prišlo vpra-

šanje okrajnih cest na dnevni red, je predlagala, da se sprejme gozdna cesta Kostanjevica — Ostrc med okrajne, češ, da jo itak celi okraj rabi. Ker pa se morejo med okrajne ceste sprejemati samo občinske, je oskrbnistvo toliko časa zanemarjalo svojo cesto na tem oddelku, da je občinski odbor v nadi čimprejše zveze s Hrvaško in izboljšanja cestnih razmer v občini to graščinsko cesto sprejel med občinske poti, da jo tako čimprej odda okrajno - cestnemu odboru kostanjeviškemu.

Tako je oskrbnistvo verskega zaklada porabilo ugodno priliko in to cesto naprtilo občini, katera se tega bremena še do danes ni rešila.

Ko se je drž. uprava tako iznebila prvega dela svojih prometnih zvez, je šla v novi državi še dalje in zgradila iz Mačkovca pri Orehovcu do sredi Opatove gore žično vzpenjačo, ki spravlja sedaj les in drva po kratki poti iz državnih gozdov verskega zaklada naravnost pod gorsko vznožje do razprodajališča.

Od tedaj naprej pa je šumska uprava opustila oskrbovanje nadaljnjega dela svoje ceste od Ostrca do Opatove gore in to celo v tistih delih, ki leže ob njenih revirjih. Ta del (danes še vedno graščinske) gozdne ceste je v takem stanju, da niti prazni vozovi ne morejo po njej, kamoli, da bi mogli kmetje

spraviti domu seno iz svojih in graščinskih košenic in drva iz svojih in državnih gozdov.

Županstvo kostanjeviško pa je danes brez moči ali pa nima dovolj poguma, da bi prisililo šumsko upravo, da uredi vsaj ta del svojih gozdnih poti. Kake nesreče morejo nastati, je predvideti samo onemu, kdor to cesto pasira z vozom.

Tako je komad za komadom te ceste polagoma prišel izpod brige verskega zaklada, ki je od vseh interesentov najbolj poklican vzdrževati jo.

Javna varnost in trpinčenje uprežnega blaga ne gane onih, ki nimajo s takimi potji nobenega trpljenja in morebiti bo imel občinski odbor toliko moči, da bo napravil tukaj red in sicer kmalu in odločno. Ako ne, pače tudi nanj odgovornost za vse, kar se more zgoditi.

Te okoliščine, ki so nekako vzporednega pomena k glavni progi Kostanjevica — hrvaška meja sem moral omeniti, da javnost vidi, v kakšnih razmerah živi naš slovenski in hrvaški seljak v teh krajih in kako se od vseh oblasti od bivšega deželnega odbora kranjskega pa do današnje gradbene direktije stori vse, da ostane ta dolgoletna nujnost pri starem. Samo, da morejo ljudski demagogi izrabljati

ljudsko nesrečo in bedo v navadno politično špekulacijo. Neporabljeni krediti v znesku en in pol milijona dinarjev v letu 1925, ki so bili namenjeni cestam, to jasno in glasno pričajo. (Dalje.)

Ormoški okraj.

Ni kmalu v gospodarskem oziru tako zanimivega okraja, kot je ormoški. Ako se pelješ po dravski dolini od Ptujja proti Čakovcu, si presenečen, ko vidiš razsežna in rodovitna polja. Lepe hiše z velikimi gospodarskimi poslopji pričajo, da v njih stanujejo gospodarsko napredni kmetje. Kako se pa še začudiš, ko vidiš v njih hlevih številno govejo živino, skrbno gojeno, jednake barve in ene pasme namreč — pingavske.

Misliš, da si ali v Pingavu ali pa v kakem drugem avstrijsko-alpskem kraju. Ta goveda ne nadkriljujejo glede rasti in čistokrvnosti pasme le našo gorenjsko pingavsko govedo, temveč lahko smelo trdimo, da ne zaostaja dosti za originalnim pingavskim govedom. Tovrstni biki ormoškega okraja so znani po mariborski in ljubljanski oblasti in se v zadnjih letih v izdatni meri razpošiljajo v Bosno in Hercegovino. Znano je, da poleg dobro razvite gove-

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom Vas zamore stalno za dovoljevanje.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

doreje prospeva tudi v ormožkem okraju — konjereja. Konji so mrzlokrvni noriško - belgijskega plemena, zelo dobro razviti ter se prištevajo med najtežje konje. Že pred vojno so se izvažali v Madjarsko, v industrijske kraje bivše Avstrije in zlasti na Bavarsko. Dandanes pa prihajajo po nje kupci iz Nem. Avstrije in iz Italije. Tudi naša država kupuje v izdatni meri svoje mrzlokrvne žrebece v ormožkem okraju. Omenjena naj bo še svinjereja tega okraja. Že meseca marca vsakega leta začnejo prihajati kupci iz vseh krajev Slovenije in bližnje Hrvatske v Ormož po mlade prašičke. Izvoz traja do junija. V prejšnjih letih so se svinje izvažale v alpske dežele kakor tudi v Istro. Svinje so bele, navadno jorkširskega plemena in nenavadno dobre za mast. Že v enem letu dosežejo povprečno težo 180 kg. Tako rekoč srednje-evropski sloves imajo vina ormoškega okraja, ki prihajajo v konzum pod različnimi imeni. Imeni kot: »Ljutomerčan« in »Jeruzalemeč« sta pač znani vsakemu v Ljubljani kot v Zagrebu kakor tudi na Dunaju in v Gradcu. Mozler in moškati silvanec pa sta dve najbolj tipični vrsti ormoških vin. Ker je omenjeni okraj v gospodarskem oziru tako napreden in raznovrsten, zato je gospodarska razstava v Ormožu popolnoma na mestu. Ista se vrši od 9. do 15. avgusta 1926 po sledečem sporedu: Otvoritev obrtne v nedeljo, dne 8. avgusta ob 9. uri, razstave konj noriške in belgijske pasme isti dan ob pol 12. uri, razstave govedi pincavske pasme v ponedeljek dne 9. avgusta ob 10. uri in razstave žlahtnih vin iz ormoškega okraja v torek dne 10. avgusta 1926 ob 10. uri. Obrtna razstava traja ves teden; ostale pa le enodnevno. Legitimacija za polovično vožnjo se dobe v Sloveniji pri vseh podružnicah Slovenske in Kreditne banke ter tobačnih zalogah; na Hrvatskem pa pri podružnicah Prve hrv. štedionice. Legitimacija stane Din 15. Na željo se posetnikom preskrbi sta-

novanje. Treba se je tozadevno obrniti z dopisnico na odbor okrajne obrtno - gospodarske razstave v Ormožu.

Okisanje krme.

Letošnje leto je za razvoj krm-skih rastlin izvanredno ugodno. Samo da deževno vreme ovira spravljanje krme. Poplave pri nas in v spodnjih delih naše države so v nekaterih krajih takorekoč glavni del sena uničile, vsled česar bo tudi otave zelo malo. To bo vplivalo na razvoj tržnih cen suhi krmi. Že danes se slišijo poročila, da cene krmi znatno naraščajo. Na Hrvaškem je novo seno 1 Din, detelja pa po 1 do 1.50 Din za kg. Pomislimo, po čem bo krma spomladi! Naši slovenski gospodarji smo v tem oziru v toliko na boljšem, ker smo bili velikih poplav obvarovani in v naših kozolcih se je dala krma tudi ob tako slabem vremenu posušiti in je tudi kakovostno jako dobra. Da si zaloge suhe krme ohranimo, kolikor mogoče nezmanjšane za spomlad, priporočam, da se v letošnjem letu v veliki meri poprimemo setve strniščnih posevkov za zeleno krmo, ki jo v jeseni okisamo. O tem problemu pišem vsako leto in je to nekaj novega, modernega posebno v onih krajih, kjer je veliko padavin. Pomanjkanje živine, krme in močnih krmil, izčrpana zemljišča vsled vojske, so prisilila posamezne države, da so si si pripomogle do hranilnih sredstev, ki v tem slučaju temu zelo odpomorejo. In tako se je razvil problem siliranja ali okisanja krme.

Krmo silirati so začeli najprvo v Ameriki. Potem so se tudi nekateri posamezniki v Evropi začeli zanimati za ta problem. Sladkorno - pesna industrija pozna kakih 70 let ensiliranje pesnih izrezkov in cime. Ensilirana krma ima svoje dobre in tudi nekatere slabe strani. Namreč da je taka krma bolj kisla, izgube na redilnosti krme so večje in krma sama upliva znatno na okus in kakovost mleka in mleč-

nih izdelkov. Izkušnje so pokazale da je ensilirana krma bolj prikladna za pitovno živino. Za mlečno goved se danes priporoča krmo silirati, to je, le tako okisati, da ni v njej nobene maslene kisline, ampak le čista mlečna kislina. Da se to doseže, je namen današnje stavbne tehnike in znanstvenega raziskovanja pojavov, ki se vršijo pri takem konserviranju krme.

Na podlagi tega je že na razpolago obsežna strokovna literatura, ki jo posebno Nemci najbolj pospešujejo. Vstanovile so se razne tehnične družbe za graditev potrebnih shramb za tako krmo. Tudi na Čehoslovaškem posvečajo temu vprašanju veliko pozornost. Le pri nas v Jugoslaviji se o tem malo sliši in ravno za nas Slovence bo to vprašanje gotovo zelo važno.

Kakor sem že spredaj omenil, si z napravo silaže prihranimo veliko suhe krme in kdor bo imel na spomlad dovolj krme za prodati, bo zadnjo stržil lepe novce. Da pa naša živina ne bo stradala, je treba, potrebno krmo preskrbeti na ta-le način: vsa zemljišča, ki jih imamo na razpolago, po spravljanju žita in tam kjer nismo nanje nasejali ajdo in repo, po možnosti pognojimo s hlevskim gnojem in nasejajmo koruzo za zeleno krmo. Koruzo se priporoča gosto sejati. Primešati jej je nekoliko grašice ali krmškega graha. Do jeseni nam taka krma visoko zraste in da obilo sočne krme. Razen tega imamo povsod na razpolago drugo otavo, zadnjo deteljo, cimo od repe in pese, korenja itd., kar se da težko posušiti in se lahko z uspehom primešava med koruzo in okisa. Pri zeleni koruzi moramo paziti, da jo slana ne dobi, ako se to zgodi, je potrebno, da se taka koruza takoj pokosi in spelje v jame za siliranje.

Kmetijska šola na Grmu ima že 4 leta vpeljana silažo krme. Prvi dve leti smo imeli navadne v zemljo izkopane zasipnice. Potem smo jame betonirali, kar je gotovo najboljšo. Popreje smo krmo vlagali celo in smo se prepričali, da je bo-

lje vso krmo, razen drobne otave rezati na slamoreznici, na rezanico 6 do 8 cm. Taka rezana krma se da bolj stlačiti, zavzame manj prostora in se hitreje ogreje, vsled česar gre delo hitreje naprej. O polnitvi jam in celi teoriji naprave silaže pa prihodnjič.

Veseli me, da se naši kmetovalci za stvar čimdalje bolj zanimajo.

Fran Malasek, Grm.

ŽARNICE

Osram - vsakovrstne najceneje

J. GOREC, Ljubljana

palača Kreditne banke.

Gospodinjstva šola v Šmihelu pri Novem mestu razpisuje prihodnji zimski tečaj za kmetška dekleta, ki traja od 1. oktobra do 1. aprila. Sprejemni pogoji: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravje, moralna neoporečnost in dovršena ljudska šola z dobrim uspehom. — Ostale pogoje sporoči na željo vodstvo tega zavoda.

Nakup plemenskih bikov. Mariborski okrajni zastop je v svoji seji 8. t. m. sklenil izdati za nakup plemenskih bikov v Avstriji izredno vsoto 50.000 Din. Biki se bodo porazdelili med živinorejce v okraju pod enakimi pogoji kakor državni: na triletno brezplačno uporabo. — Tudi je okrajni zastop sklenil prispevati za najnujnejšo popravilo cest, ki so trpele o zadnjih neurjih, zlasti v Kamnici, Bresternici in v Sv. Križu nad Mariborom, 10.000 Din.

Živinski sejem v Mariboru. (13. t. m.) je bil dobro obiskan kljub deževnemu vremenu. Prignanih je bilo 19 konj, 15 bikov, 194 volov, 407 krav in 18 telet, skupaj 653 glav. Cene za kg žive teže so bile sledeče: voli debeli 7.50—7.75, poldebili 7—7.25, biki za klanje 6 do 6.50, klavne krave debele 6.25—8.50, plemenske 5.50—7, krave za klobase 3—3.75, molzne in breje 6.75, mlada živina 6—8 Din.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Slovenske Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenjgradec, Prevalje.

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve nad Din 20.000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: TRGOVSKA.

Telefoni: 139, 146, 458

OBJAVA.

Kobila

prama, stara od 5 do 6 let, z liso na glavi in leva zadnja noga do biceljna bela, se je našla dne 7. julija 1926 na Bohinj. Beli. - Lastnik kobile naj se zgleda pri županstvu v Ribnem pri Bledu, kjer je v oskrbi. Županstvo v Ribnem, dne 18. julija 1926. Župan Valent. Kumerdej.

IVAN JAX IN SIN
 Ljubljana, Gosposvetska c. 2

Najboljši šivalni in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Desetletna garancija. PISALNI STROJI „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarn

„DÜRKOPP“, „STYRIA“, „WAFFENRAD“, „KAYSER“

Združene opekarne d. d.
LJUBLJANA

Miklošičeva c. 13

preje

VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VIČU IN BRDU

Najcenejše
strešno
kritje!

nudi v poljubni množini — tako dobavno — najboljšo preizkušeno modelo strešnikov z eno ali dvema zareza kakor tudi bobrovec (biber) in zidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba: STEKLENI STREŠNIK VEDNO V ZALOGI.

Naročajte „GRUDO“!

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji
V R T**Džamonja in drugovi**

dr. z o. z., Maribor

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno okrasno grmovje in drevje imamo celo leto. Zahtevajte cenike.

Najboljša in zato najcenejša kup edino le pri

Josip Petelin

pletene, majce, volne žepne robce, kravate, palice, nahrbtnike, spodnje hlače, otroški trikot perilo, komplet potrebnosti za čevljar, krojače, sedlarje in šivilje

v Ljubljani ob vodi, blizu Prešernovega spomenika. Na veliko in malo!

Nudimo prvovrstno, garantirano 98 — 99%
modro galico

v vrečah kg po ceni **Din 7—** franko Ljubljana.

„EKONOM“, osred. gosp. zadr. v Ljubljani, r. z. z o. z.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

Izdelujejo:

turbine, centrifugalne in batne sesalke (Garwens sesalke), stroje za obdelavanje lesa kakor jarmenike, cirkularne žage, skobelne stroje itd., kompletne naprave za mizarske delavnice in razne specialne stroje, mlinske naprave, vinske stiskalnice, transmisije, zvonove, vodne in parne armature, ognjegasne brizgalnice.

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji
 so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX

za dom, obrt in industrijo. — Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke.

Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
Ljubljana

Od dobrega najboljši je švicarski pletilni stroj „DUBIED“

Notar dr. Ivo Sorli
Maribor

 je otvoril pisarno
 v Slovenski ulici števil. 11.

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kalijeva sol, kvasit, masova žindra in prvovrstni Splitški Portland-cementvedno zalogi po najugodnejših cenah pri osr. gosp. zadr. „EKONOM“ LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

VLOGE NA KNJIŽICE IN TEKOČI RAČUN po najugodnejšem obrestovanju. — KREDITI v tekočem računu. — ESKONT MENIC. — INKASO. Račun poštne hranilnice št. 14257. — Brzojavke „KMETSKIDOM“.

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1, pritičje

POSOJILA NA VKNJIŽBO, proti poroštvo, zastavi premičnin in vrednostnih papirjev. — ČEKOVNI PROMET. — NAKAZILA.

POSLOVNE URE: od 8.—12½, dopoldne in od 3.—4½, popoldne.